

TSÜAB HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
YASADIŞI TOHUMLA MÜCADELE KONUSUNDA
HUKUKÎ ÖNERİLER
03/07/2020

I)- Tohumluk satışlarınızda muhakkak **YAZILI sözleşme** yapılması ve **bu sözleşmeye:**

1- Satılan tohumluğun özel bir alanda çoğaltımı söz konusu ise **bu alana**, (uygun aralıklarla) **kontrol için gelineceği** hususunun hukukî dayanağı da vurgulanmak suretiyle hüküm olarak konulması, (bu uygun zaman aralığını; tohum sattığınız bölgelere göre ayrı ayrı belirlemeniz gerekebilir.)

2- Tohum Çeşidinin **korumalı** çeşit olması halinde:

- 5042 sayılı Kanunun ilgili maddelerine atfen, izinsiz çoğaltım vs. halinde bu eylemin hapis cezası/adli para cezası gerektirdiği hususunun açıkça, hukuken vurgulanması,
- Çeşidin **korumasız** olması halinde:
 - İlgili tür bazındaki Üretim Ve Pazarlama Yönetmeliğinin ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun ihlali halinde; 5553 sayılı Kanun çerçevesinde ihbar hakkınızı kullanacağınızı,
 - İzinsiz çoğaltımın; hapis cezası da gerektiren bir **haksız rekabet** oluşturması nedeniyle Türk Ticaret Kanununun 55 ve 66 maddeleri gereğince mahkemeye başvuru hakkınızın olduğunun

Hukuken sözleşme metninde ifade edilmesinde (önleyici etki yaratacak bir hukuki bilgilendirme olması nedeniyle) yarar bulunmaktadır.

II)- Yukardaki bilgilerden **I/2 numaralı başlık altında yer alan hususların;**

1- “**DİKKAT UYARI**” ifadesi ile birlikte; **tohumun pazarlandığı kutu/ambalaj/ vs üzerinde MUHAKKAK YER ALMASI na özen gösterilmesi**

2- Web sayfasınızda dikkat çekecek bir yazılım uygulaması ile MUHAKKAK YER ALMASI

(Bu şekilde duyuru hususu; ilerde mahkemelerdeki davalarda, hukuken elinizi kuvvetlendirecek bir yardımcı delil olacaktır.)

III)- Sözleşme olmayan hallerde (henüz dava açmadan); delil toplamak için işyeri baskınlarının; (yukardaki Kanunlara atıf yaparak) ve açılacak davanın

niteliğine göre bu konuda mevcut özel kanundan da yararlanmak (Hukuk Muhakemeleri Kanunu- *HMK*) suretiyle **HÂKİM KARARI ile HERZAMAN yapılabileceğinin unutulmamasında yarar bulunmaktadır.**

IV)- Korumalı çeşitler açısından, şirket içinde nelere dikkat edileceği /delil toplamada nasıl davranılacağı/sözleşme ve paketlerde ve web sayfasında nasıl yapılacağı konularında; firma çalışanlarından ilgili olanların eğitilmesi ile ilgili bir strateji oluşturulmasında yarar bulunmaktadır.

V)- Delil toplama amacıyla “alıcı görünümünde” ; gerek web sayfasından, gerek fizikî ortamda; TOHUM satın alınması ve bu işlemlere ilişkin ‘ALINAN tohumun ambalajı açılmadan’, fatura, banka havalesi vs gibi belgelerin derlenmesi ve bu şekilde satın alınan tohum ve belgelerle birlikte sulh hukuk hakimine başvurularak ;Hukuk Muhakemeleri Kanunu gereğince dava açmadan tespit yaptırılmasında yarar bulunmaktadır.

VI)- Elektronik ortamda yapılan ve yasadışı tohum pazarlama olduğuna inanılan web sayfalarının; görüntü olarak NOTER de hukukî tespitlerinin yaptırılabilceği ve bunların daha sonra açılacak davalarda **delil** olarak kullanılabilceği unutulmamalıdır.

VII)- Yasadışı tohum faaliyetini bir diğer TSÜAB üyesinin icra etmesi halinde; TSÜAB Disiplin Yönetmeliğinin hükümlerinin uygulanması için TSÜAB’a yazılı olarak başvurmanın da mücadele yöntemleri arasında yer aldığını vurgulamakta yarar bulunmaktadır.

VIII)- Marka hakkınızın ihlal edilmesi halinde, TSÜAB la işbirliği yaparak; TSÜAB web sayfasının(<http://www.tsuab.org.tr/Kategori/7216>) sahte marka/ambalaj başlığı altında yer alan yöntemin de izlenebileceğini hatırlatmakta yarar bulunmaktadır.